

STANDARDY KVALITY SPOD

Městský úřad Příbram

Oddělení sociálně-právní ochrany dětí

Standardy kvality sociálně-právní ochrany
při poskytování sociálně-právní ochrany orgány
sociálně-právní ochrany

1A

Orgán sociálně-právní ochrany zajišťuje účinné poskytování sociálně-právní ochrany v potřebném rozsahu na celém území svého správního obvodu.

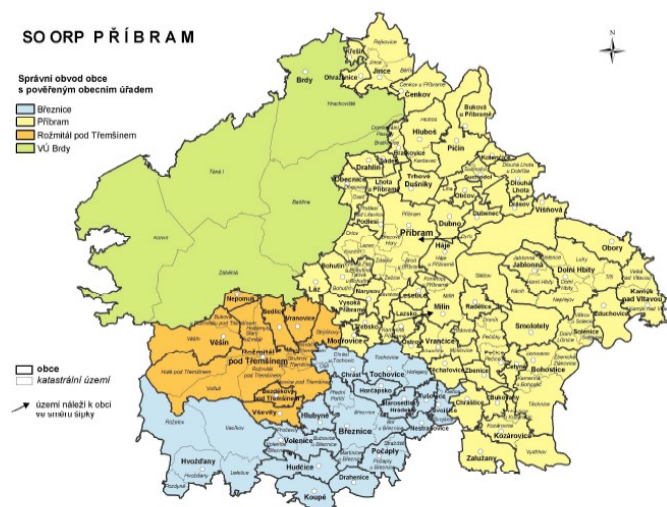
Základní informace o spádové oblasti (ORP Příbram)

Rozloha: 795,64 km²

Počet obyvatel (2024): 71 949

Obce ve spádové oblasti:

Správní obvod obce s rozšířenou působností **PŘÍBRAM** je vymezen územím 74 obcí:
Bezděkov pod Třemšínem, Bohostice, Bohutín, Bratkovice, Březnice, Buková u Příbramě, Bukovany, Cetyně, Čenkov, Dlouhá Lhota, Dolní Hbity, Drahenice, Drahlín, Drásov, Dubenec, Dubno, Háje, Hluboš, Hlubyně, Horčápsko, Hudčice, Hvoždany, Chrást, Chraštice, Jablonná, Jince, Kamýk nad Vltavou, Kotenčice, Koupě, Kozárovice, Křešín, Láz, Lazsko, Lešetice, Lhota u Příbramě, Milín, Modřovice, Naryšov, Nepomuk, Nestrašovice, Občov, Obecnice, Obory, Ohrazenice, Ostrov, Pečice, Pičín, Počaply, Podlesí, Příbram, Radětice, Rožmitál pod Třemšínem, Sádek, Sedlice, Smolotely, Solenice, Starosedlský Hrádek, Suchodol, Svojsice, Těchařovice, Tochovice, Trhové Dušníky, Třebsko, Tušovice, Věšín, Višňová, Volenice, Vrančice, Vranovice, Vševely, Vysoká u Příbramě, Zalužany, Zbenice a Zduchovice.

Městský úřad Příbram

Tyršova 108

261 01 Příbram I.

IČO: 00243132

Bankovní spojení: Česká spořitelna, a. s., pobočka Příbram

Číslo účtu: 19-521689309/0800

Tel: +420 318 402 211

Fax: +420 318 631 014

E-mail: e-podatelna@pribram.eu

ID datové schránky města Příbram: 2ebbrqu

Orgán sociálně-právní ochrany dětí

Oddělení sociálně-právní ochrany dětí v rámci Odboru sociálních věcí a zdravotnictví

Úřední hodiny

Pondělí	8:00	–
	12:00	
	13:00	–
	17:00	
Středa	8:00	–
	12:00	
	13:00	–
	17:00	

Po dohodě s příslušným pracovníkem lze věc vyřídit kdykoli v pracovní době Městského úřadu. Schůzku s konkrétním pracovníkem je nezbytně nutné domlouvat si předem.

Sociálně-právní ochrana dětí je zajištěna v celém území správního obvodu (viz Mapa a vymezení správního obvodu obce s rozšířenou působností Příbram). Zajišťují ji terénní sociální pracovníci, kurátoři pro děti a mládež a sociální pracovníce zabývající se náhradní rodinnou péčí. Aktuální přehled pracovníků je uveden na webových stránkách města/MěÚ - <https://pribram.eu/prehled-kontaktu.html?oddeleni=100286>.

Území ORP je pro výkon činnosti sociálně-právní ochrany dětí rozděleno do jednotlivých obvodů, kdy každý pracovník má přidělený konkrétní obvod – aktualizovaný přehled obvodů je vždy dostupný na webových stránkách města/MěÚ - <http://pribram.eu/mestsky-urad/odbory-meu/odbor-socialnich-veci-a-zdravotnictvi/oddeleni-socialne-pravni-ochrany-deti.html>

Rozdělení obvodů je vyvěšeno na orientační tabuli umístěné na chodbě oddělení a na jednotlivých dveřích kanceláří, kdy se jménem pracovníka je uveden i jeho obvod.

Pracovníci se zastupují v rámci kanceláře.

Dostupnost je zabezpečena služebním motorovým vozidlem. Rezervace vozidla je vedena v elektronickém rezervačním systému na intranetu úřadu (soukromá síť uvnitř organizace). V případě naléhavosti je možno použít i motorové vozidlo oddělení sociální péče a zdravotnictví. Většina pracovníků, kteří poskytují sociálně-právní ochranu, má oprávnění pro řízení motorových vozidel. Začátkem každého kalendářního roku se účastní školení k novým i stávajícím předpisům silničního provozu. Evidence o účasti je vedena centrálně a je založena u vedoucího Dopravního úřadu.

V rámci výkonu sociálně-právní ochrany dětí je navázána spolupráce se sociálními pracovníky obcí II. typu (Březnice, Rožmitál pod Třemšínem).

Základní informace o činnostech v rámci výkonu sociálně-právní ochrany dětí jsou dostupné z letáku, který je přílohou tohoto standardu (viz příloha č. 16), a také na:

<http://pribram.eu/mestsky-urad/odbory-meu/odbor-socialnich-veci-a-zdravotnictvi/oddeleni-socialne-pravni-ochrany-deti.html>

Sociální šetření v místě bydliště rodin a jejich dětí na území ORP

Sociální šetření se provádí dle § 52 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí. Sociální šetření má za cíl zjistit podmínky výchovného prostředí a zjistit potřeby nezletilého dítěte. Pro účely podání zprávy k soudu vykoná pracovník poskytující sociálně-právní ochranu vlastní místní šetření v přirozeném prostředí dítěte, dále lze vyžádat zprávu ošetřujícího lékaře a školy, případně dalších institucí, které již s rodinou pracují. Zaměstnanci orgánu sociálně-právní ochrany dětí jsou oprávněni v souvislosti s plněním úkolů podle výše jmenovaného zákona navštěvovat dítě a rodinu, ve které žije. A zjišťovat v místě bydliště dítěte, ve škole a ve školském zařízení, v zařízení poskytovatel zdravotních služeb, v zaměstnání nebo v jiném prostředí, kde se dítě zdržuje, jak rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte o dítě pečují, v jakých podmínkách dítě žije a jaké má dítě chování. Při sociální šetření jsou sociální pracovníci oprávněni pořídít obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy dítěte a prostředí, v němž se dítě zdržuje. Na počátku sociálního šetření je důležité stručně klientovi odůvodnit svou návštěvu. Chovat se slušně a podle etických zásad. Jednat profesionálně, lidsky a ctít pravidla rodiny. Při sociálním šetření pracovník zpracovává mnohem více podnětů než při konzultaci v kanceláři.

Rozdělení území ORP mezi zaměstnance

Sociální pracovníci sociálně-právní ochrany dětí se řídí trvalým bydlištěm dítěte. Rozdělení území ORP se dělí na jednotlivé obvody. Každý obvod se skládá z konkrétních městských částí a obcí. Město Příbram je rozděleno na tyto městské části: Příbram I, Příbram II, Příbram III, Příbram IV, Příbram V, Příbram VII do č. 259, Příbram VII od č. 261, Příbram VIII, Příbram IX. Pod Příbram dále spadá Bytíz, Brod, Jerusálém, Lazec, Orlov, Zavržice, Žežice. Samostatný obvod tvoří veškeré ubytovny a jeden azylový dům, nacházející se ve městě Příbram. Druhý samostatný obvod tvoří obec II. typu Rožmitál pod Třemšínem a přidružené či sousední obce bezprostředně v okolí. Třetí samostatný obvod je obec II. typu Březnice a přidružené či sousední obce bezprostředně v okolí. Čtvrtý samostatný obvod je městys Kamýk nad Vltavou a přidružené či sousední obce v bezprostředním okolí. Pátý samostatný obvod je městys Jince a sousední obce bezprostředně v okolí. Obvody jsou rozděleny u každé specializace zvlášť (terénní sociální pracovník, kurátor pro děti a mládež, specialista pro NRP) podle počtu sociálních pracovníků – specialistů.

1B

Doba výkonu sociálně-právní ochrany je přizpůsobena potřebám osob, jimž je nebo může být v budoucnu sociálně-právní ochrana poskytována nebo na něž se zaměřuje, zejména děti (dále jen „cílová skupina“). Osobní výkon sociálně-právní ochrany je zajištěn každý všední den; mimo pracovní dobu a ve dnech pracovního klidu je zajištěna nepřetržitá pracovní pohotovost.

Výkon sociálně-právní ochrany dětí je zajištěn každý pracovní den.

Pondělí a středa: 7:30 – 17:00

Úterý a čtvrtek: 7:00 – 15:00

Pátek: 7:00 – 14:30

Jestliže je pracovník v terénu (sociální šetření, soudní řízení, návštěva v ústavním zařízení, výslech nezletilého apod.), je jeho telefon přeměřován na zastupujícího kolegu, který dotazy klientů buď vyřídí sám, nebo s klientem domluví schůzku na dobu, kdy bude pracovník na pracovišti. Z jednání s klientem je sepsován záznam. **V době polední přestávky zůstává na pracovišti pracovník, který drží i pohotovost po pracovní době.** Na tohoto pracovníka jsou přeměřovány telefonní linky všech pracovníků OSPOD. V mezitím je na panelu označena kancelář pracovníka, na kterého se mohou obracet klienti v době polední přestávky.

Bezprostředně na konec pracovní doby navazuje stálá pohotovost, která je držena na mobilním telefonu. Řídí se Metodickým pokynem č.2/2019.

Začátek a konec pohotovosti

Pondělí	17:00 – 24:00	
Úterý	00:00 – 7:00	15:00 – 24:00
Středa	00:00 – 7:30	17:00 – 24:00
Čtvrtek	7:00 a 15:00	00:00 — 24:00
Pátek	7:00 a 14:30	00:00 — 24:00
Sobota	00:00 – 24:00	
Neděle	00:00 – 24:00	
Pondělí	00:00 – 7:30	

Pohotovost je zajišťována dle rozpisu, který zpracovává vedoucí oddělení sociálně-právní ochrany dětí na období jednoho kalendářního roku. Rozpis na celý kalendářní rok mají všichni pracovníci k dispozici, je veden v elektronické podobě ve sdílené složce OSPOD. Postupně se vystřídají všichni pracovníci oddělení a poté se seznam opakuje. Jednotliví pracovníci slouží pohotovost v týdenním cyklu. Služba vždy začíná každé pondělí v 17:00 hodin a končí následující pondělí v 7:30 hodin.

V době mimo pracovní dobu je pohotovost vedena primárně jako součinnost s Policií ČR, okresním soudem, státním zastupitelstvem, a to pro situace, které nesnesou odkladu. Příplatky za pohotovost jsou stanoveny dle zákoníku práce a kolektivní smlouvy. Odměna za pracovní pohotovost v pracovní dny, ve dnech nepřetržitého odpočinku a ve svátek, je součástí mzdy.

Vzhledem k tomu, že budova, ve které pracoviště OSPOD sídlí, je v mimopracovní době zabezpečena proti vniknutí cizí osoby bezpečnostním zařízením, je vstup na pracoviště realizován ve spolupráci s pracovníky městské policie. Tito zpřístupní vstup do budovy, potažmo ke spisové dokumentaci. Pracovník, který zajišťuje pohotovost je vybaven mobilním telefonem a seznamem kontaktů na spolupracující organizace. Dále tiskopisy pro umístění dítěte mimo rodinu – návrh na tzv. rychlé předběžné opatření, umístění dítěte do ZDVOP na žádost OSPOD.

K večerní problematice služebních automobilů a zajištění neodkladné péče:

V případě, kdy není možné, při zajišťování pohotovosti a neodkladné péče, použít služební automobil, sanitku, soudního vykonavatele (v případě vydaných PO), je třeba volit taxi službu. Byla navázána spolupráce s GRANTS YOU TAXI, s.r.o., Husova 635, Příbram VI – Březové Hory, t.č. 721 070 663.

Pracovník je povinný po skončení pohotovosti vyplnit elektronickou knihu služeb. Dokument podepisuje pracovník, kterému pohotovost končí a pracovník, kterému pohotovost začíná. Poté se dokument odevzdá vedoucí oddělení sociálně-právní ochrany dětí. V případě výkonu sociálně-právní ochrany se vytvoří zpráva z pohotovostního zásahu. Pracovník pohotovosti předá zprávu klíčovému pracovníkovi ihned, bez zbytečného odkladu v nejbližší pracovní době.

3A

Orgán sociálně-právní ochrany zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup či jiným vhodným způsobem vnitřní pravidla a postupy vytvořené za účelem naplnění těchto standardů kvality sociálně-právní ochrany.

Sociálně právní ochranou dětí se rozumí zejména – ochrana práva dítěte na příznivý vývoj a řádnou výchovu, ochrana oprávněných zájmů dítěte, včetně ochrany jeho jmění, působení směřující k obnovení narušených funkcí rodiny. Pro tyto účely se dítětem rozumí nezletilá osoba.

Sociálně právní ochranu dětí (dále jen SPOD) zajišťují obecní úřady obcí s rozšířenou působností a obecní úřady. Řeší především preventivní a poradenskou činnost. SPOD sleduje nepříznivé vlivy působící na děti a zjišťuje příčinu jejich vzniku, činí opatření k omezování působení nepříznivých vlivů na děti. Rodič nebo jiná odpovědná osoba za výchovu dítěte má právo při výkonu svých práv a povinností požádat o pomoc orgán sociálně právní ochrany, státní orgány, kterým podle zvláštních právních předpisů přísluší též ochrana práv a oprávněných zájmů dítěte, popřípadě pověřené osoby. Tyto orgány v rozsahu své působnosti a pověřené osoby v rozsahu svého pověření jsou tuto pomoc povinny poskytnout. SPOD spočívá především v preventivní a poradenské činnosti, zajišťování opatření na ochranu dětí (např. výchovných opatření), poskytování péče dětem vyžadujícím zvýšenou pozornost, zprostředkování osvojení a pěstounské péče, ochranu při svěřením dítěte do výchovy jiných fyzických osob než rodičů, sledování výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy.

Na webových stránkách města jsou k dispozici základní informace o náplni sociálně-právní ochrany dětí, e-mailové a telefonické kontakty na jednotlivé pracovníky.

Klienti mají možnost psát dotazy, na které dostávají od kompetentních pracovníků odpověď.

Na webových stránkách města Příbram i na nástěnce, která visí na chodbě SPOD, jsou zveřejněny pracovní postupy. Postupy jsou zpracovány takovou formou, aby se v nich klient snadno orientoval. Srozumitelnou formou je klientům předkládán i informační leták SPOD, který je jakýmsi vodítkem pro rodiče, kteří řeší náročnou situaci, která souvisí s jejich rozvodem či rozchodem (průvodce Cochemskou praxí) – příloha č. 32.

S aktualitami a informacemi je veřejnost seznamována prostřednictvím měsíčního periodika (KAHAN). Dostupné z: <https://kahan.pribram.eu/>

Pracovní postupy SPOD:

- Postup pro výkon sociálního šetření v rodině a jeho vyhodnocení
- Postup při prověřování anonymních oznámení
- Postup pro umístění dítěte do ústavní výchovy, prodloužení ÚV, přemístění dítěte v ÚV
- Postup pro vedení rozhovoru s klientem
- Postup při zpracování IPOD
- Postup pro vyhodnocení potřeb dítěte
- Postup pro poskytnutí sociálního poradenství
- Postup pro provedení výchovného pohovoru kurátora pro děti a mládež
- Postup pro provedení pohovoru s dítětem
- Postup, jak probíhá přestupkové řízení pro rodiče dle § 59 zákona o SPOD

- Postup při výkonu soudního dohledu nad výchovou dítěte
- Postup při svěřením dítěte do péče ZDVOP
- Postup při podávání trestního oznámení na rodiče či osoby odpovědné za výchovu
- Postup ORP při osvojení dítěte
- Postup při svěřením dítěte do PP na přechodnou dobu, zrušení
- Postup při svěřením dítěte do péče fyzické osoby, která má zájem stát se pěstounem
- Postup při podávání návrhů – podnětů k soudu (např. na omezení, zbavení rodičovské odpovědnosti, stanovení dohledu, napomenutí)
- Zastupitelnost na pracovišti
- Vyřizování stížností a podnětů
- Postup realizace případových konferencí

Přehled pracovních postupů SPOD je dostupný z: <https://pribram.eu/mestsky-urad/odbory-meu/odbor-socialnich-veci-a-zdravotnictvi/oddeleni-socialne-pravni-ochrany-deti.html>

3B

Orgán sociálně-právní ochrany má zpracovány informace o rozsahu a podmínkách poskytování sociálně-právní ochrany, a to ve formě srozumitelné cílové skupině. Tyto informace jsou veřejně přístupné.

Sociálně-právní ochrana dítěte představuje zajištění práva dítěte na život, jeho příznivý vývoj, na rodičovskou péči a život v rodině, na identitu dítěte, svobodu myšlení, svědomí a náboženství, na vzdělání, zaměstnání, zahrnuje také ochranu dítěte před jakýmkoliv tělesným či duševním násilím, zanedbáváním, zneužíváním nebo vykořisťováním. **Ochrana dítěte, která je širším pojmem než sociálně-právní ochrana, tak zahrnuje ochranu rozsáhlého souboru práv a oprávněných zájmů dítěte, a je proto upravena v různých právních odvětvích a v právních předpisech různé právní síly.** Tvoří tak předmět činnosti celé řady orgánů, právnických a fyzických osob, a to v závislosti na jejich působnosti. Ochrana dítěte a zajišťování jeho práv se promítá do právních předpisů v oblasti rodinně právní, sociální, školské, zdravotní, daňové, občanskoprávní, trestní apod., a z toho také vyplývá okruh subjektů, které ji realizují. Z této skutečnosti je zřejmé, že právní úpravu ochrany dítěte nelze zahrnout do jediného právního předpisu. Deklarace práv dítěte, přijatá VS OSN 20. listopadu 1959 a Úmluva o právech dítěte přijatá v roce 1989, deklarují rodinu jako základní jednotku společnosti a přirozené prostředí pro růst a blaho všech svých členů a zejména dětí, která musí mít nárok na potřebnou ochranu a takovou pomoc, aby mohla plnit svou úlohu. **Dítě tak ve smyslu těchto mezinárodních dokumentů potřebuje pro svou tělesnou a duševní nezralost zvláštní záruky, péči a odpovídající právní ochranu před narozením a po něm.** Listina základních práv a svobod, která je součástí ústavního pořádku České republiky (dále jen "Listina"), věnuje pozornost dětem a rodině v článku 32 tak, že dává rodičovství a rodinu pod ochranu zákona a dětem a mladistvým zaručuje zvláštní ochranu. Zákony proto také respektují jeden ze základních principů fungování rodiny, a to právo a povinnost rodičů společně vychovávat a pečovat o děti, a pokud je toho třeba, požadovat pomoc. Jakékoliv zasahování do soukromí a rodinného života je možné teprve tehdy, jestliže rodiče nebo osoby odpovědné za výchovu dětí o to požádají anebo se o děti nemohou nebo nechťejí starat.

Vedle těchto zmíněných významných dokumentů nalezneme ochranu dětí upravenou i v dalších mezinárodních smlouvách a v právních předpisech níže uvedených.

Co se rozumí sociálně-právní ochranou dětí vyjadřuje konkrétně **zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí**, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o SPO“), který vymezuje sociálně-právní ochranu dětí v § 1 jako:

- ochranu práva dítěte na příznivý vývoj a řádnou výchovu,
- ochranu oprávněných zájmů dítěte, včetně ochrany jeho jmění a
- působení směřující k obnovení narušených funkcí rodiny,
- zabezpečení náhradního rodinného prostředí pro dítě, které nemůže být trvale nebo dočasně vychováváno ve vlastní rodině.
- přičemž zdůrazňuje, že **nedotčeny zůstávají zvláštní právní předpisy, které též upravují ochranu práv a oprávněných zájmů dítěte.**

- Tato definice, v sobě zahrnuje sociálně právní ochranu v širokém slova smyslu, což je vyjádřeno slovy, že nedotčeny zůstávají zvláštní právní předpisy, které též upravují ochranu práv a oprávněných zájmů dítěte. V zákoně o SPO jsou upravena jen některá opatření směřující k ochraně dětí, další jsou obsažena v řadě právních předpisů, které se vždy věnují specifické oblasti. Těmi předpisy jsou např. zákon o rodině, občanský soudní řád, trestní zákon, trestní řád, zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní nebo ochranné výchovy, ve znění pozdějších předpisů, právní předpisy o sociálním zabezpečení, zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů, a další.
- Z výše popsaných základních právních dokumentů lze odvodit **hlavní principy právní úpravy sociálně právní ochrany dětí**:
- **Předním hlediskem** poskytování sociálně-právní ochrany dětí je **nejlepší zájem, prospěch a blaho dětí**, ochrana rodičovství a rodiny a vzájemné právo rodičů a dětí na rodičovskou výchovu a péči. Přitom se přihlíží i k širšímu sociálnímu prostředí dítěte.
- Sociálně-právní ochrana se **poskytuje všem dětem** bez rozdílu, bez jakékoliv diskriminace podle rasy, barvy pleti, pohlaví, jazyka, náboženství, politického nebo jiného smýšlení, národnostního, etnického nebo sociálního původu.
- Sociálně-právní ochrana se poskytuje bezplatně.
- Sociálně-právní ochrana se poskytuje všem nezletilým dětem mladším 18 let, pokud zletilosti nenabyly dříve.
- **Stát je odpovědný za ochranu dětí** před tělesným nebo duševním násilím, za ochranu jejich zdravého vývoje z hlediska fyzického, psychického a mravního a ostatních aspektů integrity dítěte jako nositele práv daných Ústavou, Listinou a práv vyplývajících z mezinárodních závazků ČR. Stát však nenahrazuje plnění povinností a odpovědnost rodičů, ani nezasahuje do jejich postavení jako nositelů rodičovské zodpovědnosti, nejsou-li práva nebo vývoj dítěte ohroženy.
- Orgány s obecnou působností na úseku ochrany dítěte jsou soudy a orgány určené zákonem o SPO, tj. Ministerstvo práce a sociálních věcí, krajské a obecní úřady a ve vztahu k zahraničí Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí v Brně. Sociálně-právní ochranu dětí zabezpečují též kraje a obce v samostatné působnosti a fyzické a právnické osoby, pokud obdrží pověření k výkonu sociálně právní ochrany.
- Vůdčím pravidlem pro činnost orgánů sociálně právní ochrany je princip **preventivního působení** na rodinné vztahy, jsou-li zasaženy tak, že přichází v úvahu působení veřejné moci. Opatření sociálně-právní ochrany jsou hierarchicky uspořádána ve vnitřně provázaný celek umožňující volbu nástrojů podle konkrétní situace, v níž se dítě nachází, a podle intenzity ohrožení.
- Důraz je také položen na ochranu dětí před sociálně patologickými jevy (tj. prevence rizikového vývoje dětí a minimalizace důsledků působení sociálně patologických vlivů).
- Děti dočasně nebo trvale zbavené svého rodinného prostředí nebo děti, které nemohou být ponechány v tomto prostředí, mají právo na zvláštní ochranu a pomoc poskytovanou státem v podobě některé z forem náhradní výchovy.
- Při volbě řešení je nutno brát potřebný ohled na žádoucí kontinuitu ve výchově dítěte a na jeho etnický, náboženský, kulturní a jazykový původ.

- **V případě osvojení dítěte do ciziny** je nezbytné respektovat **princip subsidiarity**, tj. považovat osvojení dítěte do ciziny za náhradní způsob péče o dítě teprve tehdy, jestliže dítě nemůže být předáno do výchovy v rodině osvojitele nebo o ně nemůže být pečováno jiným vhodným způsobem v zemi jeho původu. Pro tuto situaci jsou mezinárodními smlouvami a zákonem o SPO uceleně formulována pravidla pro kontakt s cizinou ve věcech sociálně právní ochrany dětí.
- Orgánům sociálně-právní ochrany dětí se ukládá povinnost sledovat výkon ústavní nebo ochranné výchovy, aniž by zasahovaly do řízení a provozu zařízení, kde se vykonává ústavní nebo ochranná výchova; cílem sledování je dodržování práv dětí, rozvoj duševních a fyzických schopností dětí, zda trvají důvody pro pobyt dítěte v zařízení a jak se vyvíjejí vztahy mezi rodiči a dětmi.
- Cílem sociálně-právní ochrany dětí je též **sanace rodin**.
- Na principu dobrovolnosti se mohou na výkonu sociálně právní ochrany dětí v zákonem vymezených činnostech podílet i fyzické nebo právnické osoby, které však k takovému působení musí mít pověření. Určité činnosti představující zásadní zásah do postavení dítěte nebo osob za ně odpovědných jsou však vyhrazené státním orgánům nebo orgánům veřejné správy v přenesené působnosti.
- OSPOD má zpracovány informace o předpisech, upravujících základní práva dítěte, rodičovskou odpovědnost, styk rodiče s dítětem, informace o způsobu nahlížení do spisové dokumentace aj., které při jednání předkládá zákonným zástupcům a s podpisem zakládá do spisu nezletilého jako důkaz o poskytnutí odborného poradenství. Informace a dokumenty dostupné na webu města (příloha č. 16).

Sociální pracovníci jsou povinni dodržovat ustanovení Nařízení Evropského parlamentu a rady (EU) o ochraně osobních údajů č. 2016/679 (GDPR) a zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, interní předpisy, pokyny a veškerá další opatření pro zajištění ochrany osobních údajů a osobních údajů zvláštních kategorií. Při řešení konkrétních případů v rámci sociálně-právní ochrany dětí se neuplatňuje zákon o svobodném přístupu k informacím (zákon č. 106/1999 Sb.). Tuto oblast upravuje jiný, speciální zákon – zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí. Podle tohoto zákona mají pracovníci orgánů SPOD povinnost zachovávat mlčenlivost o všech informacích, které zjistí při své práci nebo v souvislosti s ní. Tato povinnost platí i po skončení jejich pracovního poměru. Mlčenlivosti je může zbavit pouze ten, koho se informace týkají, a to písemně a s uvedením, jaké informace a za jakým účelem mohou být sděleny. Zákon přesně určuje, komu a za jakých podmínek mohou být informace poskytovány – týká se to především dalších orgánů a institucí, které se na ochraně dětí podílejí. Soukromé osoby mezi tyto oprávněné subjekty nepatří.

4A

Orgán sociálně-právní ochrany má písemně stanovenou organizační strukturu, počet pracovních míst a pracovní profily jednotlivých zaměstnanců zařazených v orgánech sociálně-právní ochrany.

Výkon sociálně-právní ochrany dětí zajišťují terénní sociální pracovníci, kurátoři pro děti a mládež, pracovnice pro náhradní rodinnou péči (z nichž jedna na 0,8 úvazku) a vedoucí oddělení sociálně-právní ochrany dětí. Kromě jedné pracovnice NRP pracují všichni pracovníci SPOD na celý pracovní úvazek. Pracovní náplně a oprávnění k činnostem, které souvisí s výkonem sociálně-právní ochrany dětí, zpracovány dle jednotlivých specializací, jsou založeny v personálním spisu. Průkaz zaměstnance Městského úřadu Příbram dokládá oprávnění, kterými držitel průkazu disponuje ve smyslu zákona č.359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí. Průkaz má každý pracovník u sebe a prokazuje se jím před vstupem do bytu rodiče, při soudních řízeních apod.

Přehled o počtu pracovních míst

Počet pracovních pozic	Jméno a příjmení	Velikost úvazku	Název pozice
1.	Silvie Pfauserová	1,0	Vedoucí OSPOD
2.	Martina Leopoldová	1,0	Terénní sociální pracovník SPOD
3.	Michaela Gaľo	1,0	Terénní sociální pracovník SPOD
4.	Martina Blengino	1,0	Terénní sociální pracovník SPOD
5.	Jana Machová	1,0	Terénní sociální pracovník SPOD
6.	Eva Michalová	1,0	Terénní sociální pracovník SPOD
7.	Ivana Šimková	1,0	Terénní sociální pracovník SPOD
8.	Jana Nuslová	1,0	Terénní sociální pracovník SPOD
9.	Marcela Kňazová	1,0	Terénní sociální pracovník SPOD
10.	Neobsazeno	1,0	Terénní sociální pracovník SPOD
11.	Ilona Rotterová	1,0	NRP
12.	Verona Karetová	1,0	NRP
13.	neobsazeno	1,0	NRP

Standardy kvality sociálně-právní ochrany při poskytování sociálně-právní
ochrany orgány sociálně právní ochrany dětí

14.	Dana Koudelová	0,8	NRP
15.	Kristýna Loučková	1,0	Kurátorka pro děti a mládež
16.	Jana Černíková	1,0	Kurátorka pro děti a mládež
17.	Lucie Bezačinská	1,0	Kurátorka pro děti a mládež
18.	Jitka Čornyjová	1,0	Kurátorka pro děti a mládež

Pracovní pozice	Počet 17,08	Požadavky na vzdělání a praxi	Oprávnění k činnostem dle zákonů č.
Vedoucí oddělení sociálně právní ochrany dětí	1	Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v úplném znění, Zkoušky odborné způsobilosti dle zákona č. 312/2002 Sb., zákon o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů	500/2004 Sb., správní řád 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních 89/2012 Sb., OZ 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže
Kurátor pro děti a mládež	4	Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v úplném znění, Zkoušky odborné způsobilosti dle zákona č. 312/2002 Sb., zákon o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů	500/2004 Sb., správní řád- 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních 89/2012 Sb., OZ 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže
náhradní rodinná péče	3,8	Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v úplném znění, Zkoušky odborné způsobilosti dle zákona č. 312/2002 Sb., zákon o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů	500/2004 Sb., správní řád 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních 89/2012 Sb., OZ
terénní sociální pracovník/kolizní opatrovník	9	Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v úplném znění,	500/2004 Sb., správní řád 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí

	Zkoušky odborné způsobilosti dle zákona č. 312/2002 Sb., zákon o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů	292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních 89/2012 Sb., OZ
--	---	---

Pracovní profily jednotlivých specializací

Terénní sociální pracovník SPOD a NRP

V rozsahu působnosti obecního úřadu obce s rozšířenou působností:

- a) ukládá výchovná opatření podle zvláštního právního předpisu,
- b) vydává rozhodnutí o:
 - a. uložení povinnosti rodičům využít odborného poradenského zařízení, pokud si rodiče odbornou pomoc nezajistili, ačkoliv dítě nebo zájem dítěte takovou pomoc nezbytně vyžadují,
 - b. úhradě nákladů souvisejících s převzetím dítěte na území ČR,
 - c. svěření dítěte do péče osoby, která má zájem stát se pěstounem,
 - d. svěření dítěte do péče osoby, která má zájem stát se osvojitelem,
- c) ve věcech osvojení a pěstounské péče:
 - a. vyhledává děti vhodné k osvojení nebo ke svěření do pěstounské péče a vede příslušnou dokumentaci,
 - b. přijímá žádosti fyzických osob, které mají zájem stát se osvojiteli nebo pěstouny,
 - c. vyhledává osoby vhodné stát se osvojiteli nebo pěstouny,
 - d. vykonává funkci opatrovníka nebo poručníka a činí neodkladné úkony v zájmu dítěte a v jeho zastoupení v době, kdy mu není ustanoven poručník nebo pokud se ustanovený poručník neujme své funkce,
- d) podává soudu návrhy a podněty:
 - a. na nařízení předběžného opatření, ocitlo-li se dítě bez jakékoliv péče nebo jsou-li jeho život nebo příznivý vývoj vážně ohroženy,
 - b. na omezení nebo zbavení rodičovské odpovědnosti nebo pozastavení jejího výkonu,
 - c. na rozhodnutí o splnění podmínky osvojení spočívající v tom, že rodiče o své dítě neprojevují zájem,
 - d. na stanovení výživného na dítě,
 - e. na zahájení řízení ve věci určení otcovství k nezletilému dítěti.
- e) Naplňuje standardy kvality sociálně právní ochrany dětí, provádí jejich pravidelné aktualizace.
- f) Zabezpečuje činnost komise pro sociálně právní ochranu dětí.
- g) Zpracovává projekty v oblasti své působnosti a zajišťuje jejich realizaci.
- h) Poskytuje pomoc rodičům nezletilých dětí při sepsání a podání návrhů k soudu, které jsou ve prospěch nezletilých dětí.
- i) Vyhledává děti, jejichž rodiče nebo jiné osoby zodpovědné za jejich výchovu, neplní své povinnosti uložené zákonem, případně výchovu dětí ohrožují nebo narušují.
- j) Pravidelně sleduje vývoj v rodinách s dětmi, u nichž jsou uložena výchovná opatření.
- k) Zajišťuje řešení sociálně právní situace dětí umístěných v ústavní péči.
- l) Sleduje vývoj dětí, které byly svěřeny do péče jiné fyzické osoby než rodiče.
- m) Sepisuje s pěstouny dohody o výkonu pěstounské péče a sleduje jejich naplňování.
- n) Podílí se na zabezpečování součinnosti s Okresním soudem v Příbrami, orgány Policie ČR a zdravotnickými zařízeními tak, aby v zájmu dítěte, které se ocitne v krizové situaci, byla nepřetržitě zabezpečena realizace okamžité pomoci kompetentních orgánů.
- o) spolupracuje s Úřadem pro mezinárodněprávní ochranu dětí v Brně při plnění úkolů na úseku sociálně právní ochrany dětí ve vztahu k cizině a se zastupitelskými úřady

- p) zajišťuje statistickou evidenci a výkaznictví
- q) pravidelně vyhodnocuje situaci dítěte a jeho rodiny, zpracovává individuální plán ochrany dítěte
- r) pořádá případové konference pro řešení konkrétních situací ohrožených dětí a jejich rodin
- s) vede evidenci a spisovou dokumentaci dětí dle zákona o sociálně-právní ochraně dětí
- t) Vykonává poradenskou činnost a poskytuje pomoc rodičům a osobám odpovědným za výchovu nezletilého dítěte při praktickém výkonu rodičovské odpovědnosti.

Kurátor pro děti a mládež

Podává soudu návrhy a podněty:

- a) na upuštění od nařízení nebo na prodloužení ochranné výchovy,
- b) na podmíněné propuštění dítěte z výchovného zařízení,
- c) na nařízení ústavní výchovy, její prodloužení nebo zrušení,
- d) na výkon rozhodnutí ve věci realizace ústavní výchovy v případě, že se rodiče nepodrobí rozhodnutí soudu.

Cílem práce kurátorů pro děti a mládež je odvrátit dítě od kriminální kariéry a realizovat takové preventivní aktivity, které budou předcházet trestné činnosti dětí v rámci jeho místně příslušné kompetence. Poskytuje rychlou, adekvátní a účinnou reakci na protiprávní jednání dítěte, či na jednání dalších jedinců, kteří dítě ohrožují.

Zabývají se prací s rodinami a dětmi:

- pokud se dítě do 15 let věku dopustilo jednání, které má znaky trestného činu nebo přestupku
- pokud se dítě od 15 do 18 let věku dopustilo trestného činu nebo přestupku (bylo proti němu zahájeno trestní nebo přestupkové řízení)
- pokud se u dítěte projevují vážnější výchovné problémy.

V rámci své práce:

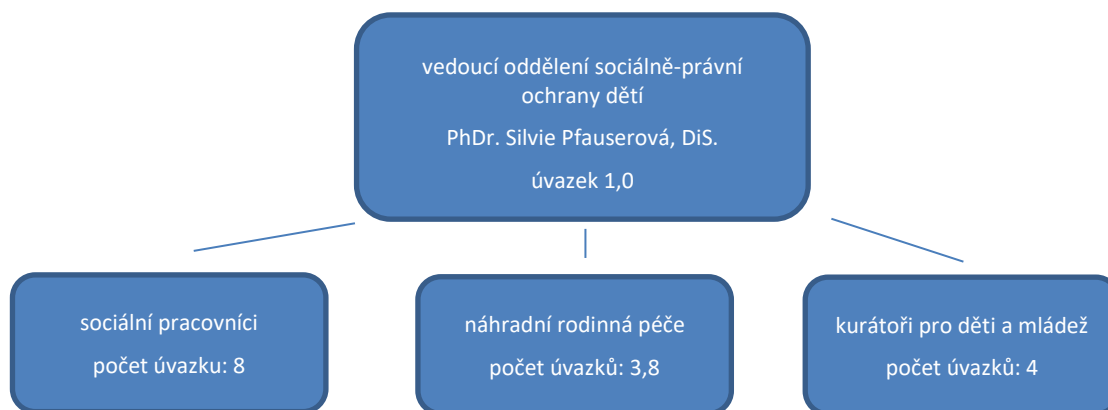
- pracují s nezletilými dětmi, u kterých se objeví nežádoucí projevy v chování a jednání (např. záškoláctví, útěky z domova, zneužívání návykových látek, nerespektování rodičů, prostituce), které mohou vyústit až do stadia delikvence a kriminality, přičemž poskytují sociálně právní a výchovné poradenství dětem i rodičům při řešení jejich rodinných, osobních a sociálních problémů a krizových situací spojených s výchovnými problémy nebo trestnou činností
- podávají návrhy k soudu na nařízení nebo zrušení soudního dohledu, předběžného opatření a ústavní výchovy
- spolupracují s rodinami a navštěvují rodiny v rámci všech forem prevence
- zabývají se prevencí kriminality dětí a mládeže – vytváří vhodné preventivní programy v rámci spolupráce s odborníky profesí pracující s dětmi a mládeží
- úzce spolupracují se školami, poradnami, občanskými sdruženími, zdravotnickými zařízeními, dětskými domovy, výchovnými ústavy, věznicemi
- sledují vývoj dětí propuštěných z výchovných ústavů a dětských domovů
- své klienty navštěvují na pracovištích, ve školách a jiných zařízeních, navštěvují i výchovné ústavy a dětské domovy a sledují jejich vývoj v těchto zařízeních
- dávají souhlas výchovným ústavům a dětským domovům k pobytu dětí v rodině a v době jejich pobytu doma děti a mladistvé navštěvují
- účastní se úkonů v trestním řízení a přestupkových řízeních, při těchto jednáních se snaží soudu předložit komplexní stanovisko – z jakého rodinného prostředí dítě

pochází, možné příčiny nezákonného jednání spolu s návrhy vhodných opatření;
ve prospěch mladistvých podávají opravné prostředky

- spolupracují s probačními pracovníky soudů, s poradnami, lékaři – pediatry, a zařízeními, které se zabývají drogovou problematikou u dětí a mladistvých
- provádějí vyhodnocení situace ohroženého dítěte a jeho rodiny a vypracovávají individuální plán ochrany dítěte, event. rozhodují o uložení výchovných opatřeních.

Organizační struktura OSPOD Příbram

Stav k 15.07.2025

4C

Orgán sociálně-právní ochrany má v rámci organizační struktury vnitřním předpisem písemně stanovena oprávnění a povinnosti k jednotlivým pracovním pozicím vztahujícím se pouze k výkonu sociálně-právní ochrany, uplatněním specializace pro oblast náhradní rodinné péče, sociální kurately pro děti a mládež a ochrany týraných a zneužívaných dětí a důsledně dbá na to, aby konkrétní pozice byla vyhrazena výlučně výkonu sociálně-právní ochrany.

V osobních složkách zaměstnanců jsou založeny náplně práce v souladu s Nařízením vlády č. 222/2010 Sb., o katalogu prací ve veřejných službách a správě. Zároveň jsou v osobní složce založeny pracovní smlouvy podepsané statutárním zástupcem úřadu.

Pracovníci OSPOD jsou podřízeni vedoucí oddělení sociálně-právní ochrany dětí, jsou zastupováni ostatními pracovníky OSPOD navzájem. Zástupy jsou v době nepřítomnosti vždy vyznačeny na dveřích kanceláří. Každý zaměstnanec OSPOD má oprávnění k činnostem v souladu se zákonem č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, v platném znění.

Pracovní pozice a oprávnění zaměstnanců OSPOD jsou vyhrazeny výlučně výkonu SPO viz kritérium 4a)

VZOR – oprávnění

je z titulu svého pracovního zařazení oprávněna v rámci výkonu sociálně-právní ochrany ve smyslu zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), k těmto činnostem:

§ 13 odst. 1 **napomenout** vhodným způsobem dítě, rodiče, jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte, popřípadě toho, kdo narušuje řádnou péči o dítě; stanovit nad dítětem dohled a provádět jej za součinnosti školy, popřípadě dalších institucí a osob, které působí zejména v místě bydliště nebo pracoviště dítěte; uložit dítěti, rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte omezení bránící působení škodlivých vlivů na výchovu dítěte zejména zákaz určitých činností, návštěv určitých míst, akcí nebo zařízení nevhodných vzhledem k osobě dítěte a jeho vývoji; uložit dítěti, rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte povinnost využít odbornou poradenskou pomoc nebo uložit povinnost účastnit se prvního setkání se zapsaným mediátorem.

§ 14 odst. 1 **podávat návrhy soudu na opatření na ochranu dětí** dle písm. a) až k).

§ 17 a) vykonává funkci opatrovníka a poručníka; může být ustanoven opatrovníkem i v případě zastupování dítěte ve vztahu k cizině.

b) vykonává poručenství jako veřejný poručník do doby, kdy soud jmenuje dítěti poručníka nebo dokud se poručník neujme funkce.

Dle § 19 zákona sledovat vývoj dětí, které byly svěřeny do výchovy jiných fyzických osob než rodičů a v této souvislosti je oprávněn navštěvovat rodinu, kde dítě žije, popřípadě jiné prostředí, kde se dítě zdržuje, nejméně jednou za 3 měsíce v období prvních 6 měsíců péče nahrazující péči rodičů, a poté v souladu se zájmy dítěte podle potřeby, nejméně však jednou za 6 měsíců.

Dle § 2a zákona se mezi péči, která zakládá důvod k podpoře a sledování OSPOD, nově řadí také péče dle § 953 občanského zákoníku.

Dle § 29 odst. 2 písm. a) zákona nejméně jednou za 3 měsíce navštěvovat dítě, kterému byla nařízena ústavní výchova nebo uložena ochranná výchova.

Dle § 29 odst. 3 zákona hovořit s dítěte bez přítomnosti dalších osob, zejména zaměstnanců ústavního zařízení, a nahlížet do dokumentace, kterou ústavní zařízení o dítěti vede.

Dle § 29 odst. 2 písm. b) zákona nejméně jednou za 3 měsíce navštívit rodiče dítěte, kterému byla nařízena ústavní výchova nebo uložena ochranná výchova.

Dle § 29 odst. 2 písm. c) navštívit bezodkladně dítě, které matka opustila a zanechala je ve zdravotnickém zařízení, bezodkladně poté, kdy se o něm dozví a dále podle potřeb dítěte.

Dle § 34 odst. 3 písm. a) zákona alespoň jednou za 3 měsíce navštívit dítě, které je ve výkonu vazby nebo ve výkonu trestu odnětí svobody a projednat s ním zejména možnost zaměstnání nebo přípravy na budoucí povolání nebo zaměstnání po ukončení výkonu vazby nebo trestu odnětí svobody – ***kurátor pro děti a mládež***

Dle § 34 odst. 3 písm. b) zákona alespoň jednou za 3 měsíce navštívit dítě, o něž ve věznici pečuje odsouzená nebo obviněná žena.

Dle § 34 odst. 4 zákona při návštěvě ve věznici nahlížet do dokumentace vztahující se k přípravě odsouzeného mladistvého na budoucí povolání, k dítěti, o něž pečuje odsouzená nebo obviněná žena, a k péči této ženy o dítě – ***kurátor pro děti a mládež***

Dle § 42 odst. 4 písm. a) navštívit dítě starší jednoho roku, které bylo umístěno v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na základě rozhodnutí soudu, podle potřeby, nejméně však jednou za 3 měsíce, jde-li o dítě mladší 1 roku, pak navštívit dítě nejméně jednou za jeden měsíc.

Dle § 52 odst. 1 zákona navštěvovat dítě a rodinu, ve které žije, v obydlí a zjišťovat v místě bydliště dítěte, ve škole a ve školském zařízení, ve zdravotnickém zařízení, v zaměstnání nebo jiném prostředí, kde se dítě zdržuje, jak rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte o dítě pečují, v jakých sociálních podmínkách dítě žije a jaké má dítě chování.

Dle § 52 odst. 2 zákona pořizovat obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy dítěte a prostředí, v němž se dítě zdržuje, je-li to třeba pro účely ochrany práv dítěte.

V Příbrami

Tajemnice

Průkaz zaměstnance:

Městský úřad Příbram	
Orgán sociálně-právní ochrany dětí	
	Služební průkaz
	<i>Titul, jméno a příjmení</i>
	<i>Evidenční číslo zaměstnance</i>
	<i>Datum vystavení / Platnost průkazu do</i>
	<i>Ing. Jaroslava Poláková, tajemnice MěÚ Příbram</i>
<i>Číslo služebního průkazu</i>	

OSP.O.D
Tento služební průkaz je veřejnou listinou. Jeho držitel se jím prokazuje při plnění všech úkolů orgánu sociálně-právní ochrany dětí a má oprávnění vykonávat všechna oprávnění podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, podle přímo použitelných předpisů Evropské unie a zvláštních právních předpisů, zejména podle občanského soudního řádu, trestního řádu nebo zákona o soudnictví ve věcech mládeže. U držitele tohoto služebního průkazu, který je pověřen výkonem kontrolních činností, je tento služební průkaz podle zákona pověřením ke kontrole podle kontrolního řádu. Nálezce tohoto služebního průkazu se žádá o jeho odevzdání orgánu sociálně-právní ochrany dětí, uvedenému na lícové straně, nebo Policii České republiky. Zneužití služebního průkazu je trestné.

Přílohy příslušné ke standardu č. 4:

- Příloha č. 14 – Organizační schéma
- Příloha č. 17 – Popis pracovní činnosti
- Příloha č. 18 – Oprávnění, pověření
- Příloha č. 19 – Průkaz zaměstnance
- Příloha č. 20 – Pracovní náplň terénní sociální pracovník, kurátor pro děti a mládež, náhradní rodinná péče, kolizní opatrovník

7A

Orgán sociálně-právní ochrany aktivně vyhledává a monitoruje ohrožené děti. Prokazatelně koordinuje, případně vytváří podmínky pro preventivní aktivity ve svém správním obvodu

Oblast prevence je nedílná součást kvalitního zajišťování agendy sociálně-právní ochrany dětí ve správním obvodu. Vyhledávání a monitorování ohrožených dětí vyplývá zejména z ustanovení § 7, § 10, § 31 a § 32 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí. Sociální pracovníci přijímají oznámení a upozornění na ohrožené děti, kdy je každý oprávněn upozornit OSPOD na porušení povinností nebo zneužití práv vyplývajících z rodičovské odpovědnosti. Oznámení lze učinit osobně, telefonicky či písemně. Sociální pracovníci prověřují i anonymní oznámení, pokud obsahuje dostatek informací, potřebných ke ztotožnění dítěte či rodiny. Vyhledávání ohrožených dětí vychází z ustanovení § 10 a 10a zákona SPOD. Zde je vymezeno, kdo má ohlašovací povinnost vůči OSPOD. Při plnění této povinnosti se nelze dovolávat povinnosti zachovat mlčenlivost podle zvláštního právního předpisu. Posuzování situací ohrožených dětí a rodin, dále podpora dětí a rodin představuje složitou problematiku, která vyžaduje multidisciplinární spolupráci. Multidisciplinární spolupráce OSPOD a dalších organizací je žádoucí pro efektivní zhodnocení situace ohrožené rodiny i pro navržení a uskutečnění adekvátní intervence.

Prevence je strategický rámec opatření s cílem předcházet nežádoucím jevům. Prevence se rozděluje na tři kategorie:

- Primární prevence – zaměřuje se na celé obyvatelstvo, hledá způsoby, jak předcházet nežádoucím jevům.
- Sekundární prevence – zaměřuje se na ohrožené skupiny, např. mládež, sociálně znevýhodnění, menšiny apod. Snaží se nežádoucí jevy včas zachytit a zamezit jejich prohlubování či šíření.
- Terciární prevence – zaměřuje se např. na osoby propuštěné z výkonu trestu. Usiluje o zabránění opakování trestních činů, onemocnění, drogové závislosti apod.

Výkon sociálně-právní ochrany dětí se zabývá všemi třemi rovinami prevence. Řídí se podle komplikovanosti případu, jeho hloubky, závažnosti a potřeby konkrétních řešení.

Prevence sociálně-patologických jevů u dětí a mládeže předpokládá, že pracovníci SPOD mají k dispozici síť kontaktů na organizace a instituce, které s touto věkovou kategorií pracují. Nejlépe se osvědčila osobní, vztahová úroveň spolupráce a informovanosti. Prevenci je možné rozdělit na:

- pasivní – tedy aktuálně přijaté informace, které OSPOD získává prostřednictvím šetření prováděným školou, policií apod.
- aktivní, tedy vyhledávání či získávání indicií o možném rizikovém chování nezletilých v různém prostředí.

Prevence pasivní – institucionální:

Základní a střední školy – zahrnuje výchovné poradce, „preventisty“ i třídní učitele, kteří oslovují OSPOD v těchto případech: výchovně problematický žák, nespolupracující či selhávající rodiče a děti se známkami CAN. Forma sdělení avizovaného problému bývá závislá na postoji ředitele školy k ohlašovací povinnosti či míře osobní statečnosti jít s causou ven mimo školní prostředí (písemné oznámení, telefonát učitele či zprostředkovaná informace přes SVP).

Ze strany SPOD do prevence patří nabídka přednášek a besed ve třídách o problematice, postupech a možnostech při řešení výchovné či sociální problematiky. Chybí však vhodný materiál např. krátkometrážní dokumenty, šoty z terénu, a jiný audio a videomateriál (např. z akcí Policie ČR, léčebny a komunity věnující se OPL a jiné). Další metodou jsou případové konference, které se konají jak na půdě oddělení (Povídárna), nebo ve středisku výchovné péče či přímo ve škole. V případě nespolupracujících rodičů se školou je uskutečňována výchovná komise za účasti kurátora, kde, po vyčerpání všech pomáhajících služeb a řešení, je nutné přednést rodičům i možnosti dalších výchovných opatření.

Je navázána kvalitní spolupráce se školami, a to formou pracovních jednání s řediteli škol, výchovnými poradci a metodiky primární prevence.

Další postup pracovníka SPOD po přijatém sdělení ze školy:

- informaci zpracuje
- vyhodnotí závažnost
- ověří v rejstříku stran minulosti či založí spis a zváží další kroky k šetření
- rozhodně nesmí být nečinný

Terapeuticko-psychologická centra – středisko výchovné péče (dále jen SVP) a speciálně pedagogické centrum (dále jen SPC) - kontaktují OSPOD s upozorněním na případy ze své klientely, kde je již, z pohledu terapeutů, vhodná či nutná naše intervence. Tady je velkou výhodou již jimi zpracovaný a poskytnutý základní osobnostní profil klienta i rodinné situace. Lze pak bez prodlevy navrhnout ze strany OSPOD možná řešení a realizovat je ve spolupráci se středisky, rodiči, školou či soudem. V našem případě je užitečná účast kurátora ve společném projektu se SVP v rámci programu prevence kriminality v gesci MV ČR.

Pediatři a Oblastní nemocnice Příbram – na ohlašovací povinnost při podezření CAN reagují pouze někteří lékaři, a to převážně telefonicky, písemné zprávy jsou zřídka. V oblasti kurately užívání omamně psychotropních látek (dále jen OPL) je oznamování podezření minimální. Po oznámení kurátor zjistí, zda se nezletilý již nalézá v evidenci SPOD a prověřuje po své linii skutečnost. Spolupráce s oblastní nemocnicí, kde je pro nás kontaktní osobou sociální pracovnice, je mnohem operativnější a užší. Informuje nás záhy po přijetí klienta do péče oblastní nemocnice (toxikologie, alkoholismus, oběti násilí atd.), předkládá informace v písemném sdělení. Lze tak rychleji klienta zařadit a kontaktovat.

Městská policie a územní odbor Policie ČR – ze strany městské a státní policie dostává OSPOD úřední záznamy – vyrozumění o události s účastí nezletilé osoby. Ve spolupráci s PČR probíhá součinnost orgánů veřejné správy podle § 10. Dále dle § 6 OSPOD zajišťuje účast při úkonech orgánů činných v trestním řízení, pokud se týkají dítěte, zejména při výslechu nebo podání vysvětlení nezletilého. Dle § 8 se OSPOD účastní výslechu dítěte, pokud to vyžaduje ochrana jeho práv nebo oprávněných zájmů.

Přestupkové oddělení – dle zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich ukládá povinnost přestupkovým orgánům informovat OSPOD, pokud jde o přestupek mladistvého (15–18 let) nebo dítěte mladšího 15 let, které se dopustilo činu, který by byl přestupkem, pokud by jej spáchala osoba odpovědná. V takových případech přestupkový orgán postupuje bezodkladně a předává informace OSPOD, který pak posuzuje sociální okolnosti a může dítě zařadit do preventivního nebo výchovného programu.

Probační a mediační služba (dále jen PMS) – dle zákona č. 257/2000 Sb. o probační a mediační službě § 4 odst. 2 písm. b) PMS spolupracuje s OSPOD při výkonu své činnosti, zejména při práci s mladistvými pachateli a ochraně práv dětských obětí. Dle § 10 odst. 3 Probační úředník může navázat spolupráci s OSPOD v rámci podmíněného zastavení

trestního stíhání, odklonu, uložení výchovného opatření, nebo výkonu trestu/probačního dohledu.

Nízkoprahové středisko Bedna, o. s. Ponton Plzeň – OSPOD udržuje dlouhodobou a funkční spolupráci s Nízkoprahovým klubem Bedna, který poskytuje preventivní, poradenské a volnočasové služby dětem a mládeži ve věku 6–26 let, ohroženým sociálním vyloučením, rizikovým chováním či nepříznivou životní situací. Spolupráce probíhá v těchto oblastech:

- **Získávání informací** v souladu se zákonem o sociálně-právní ochraně dětí (§ 53 zák. č. 359/1999 Sb.)
- **Doporučení klientů** – OSPOD doporučuje klub Bedna jako formu podpory pro děti s nedostatečně podnětným domácím prostředím, sklony k záškoláctví, problémovým vztahům nebo nízkým sociálním kompetencím.
- **Koordinační a případové schůzky** – pracovníci klubu jsou pravidelně zváni ke kulatým stolům, případovým konferencím nebo ke konzultacím ohledně dítěte, které klub využívá.
- **Zapojení Bedny do individuálního plánu ochrany dítěte**, pokud je zpracován – zejména v rámci podpory volnočasových aktivit, rozvoje schopností dítěte nebo posílení rodinných kompetencí.

OSPOD považuje Bednu za významného lokálního partnera v oblasti prevence a včasné intervence, který doplňuje sociálně-právní ochranu neformální, ale odborně vedenou podporou dětí ohrožených rizikovým vývojem. Podobně OSPOD spolupracuje s organizací **Magdaléna o.p.s. a Pavučinou Příbram**.

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi (dále jen SAS) - OSPOD úzce spolupracuje se dvěma poskytovateli SAS v regionu Příbram, a to s Charitou Příbram a Centrem zdravotních a sociálních služeb města Příbram. Obě organizace nabízejí srovnatelné služby a spolupráce s OSPOD probíhá na jednotném principu. Sociálně aktivizační služby se zaměřují na podporu rodin v náročné životní situaci, posílení rodičovských kompetencí, podporu školní docházky a volnočasových aktivit dětí, zajištění bezpečného prostředí pro děti v rodině, předcházení odebrání dítěte z péče rodičů. Forma spolupráce s OSPOD se řídí legislativou a aktuálním metodickým pokynem z KÚSK. Sociálně aktivizační služby jsou pro OSPOD významným partnerem při podpoře rodin, které se nacházejí v ohrožení sociálním vyloučením, a při naplňování cílů sociálně-právní ochrany dětí formou včasné a adresné terénní pomoci.

Prevence aktivní – osobní

Jde o prolínání a způsob zpracovávání informací o dítěti a jeho problematice s výše uvedenou institucionální prevencí, tedy s osobním vyhledáváním (depistážní činnost) nových klientů pracovníky SPODu a prokazováním jejich ohrožujícího prostředí či situace.

Zdroje a možnosti nových poznatků:

a/ cesty pracovníka autobusem či jiným hromadnými prostředky, pozorování a vnímání rizikové situace či chování nezletilého, pohyb okolo škol v době končícího vyučování, návštěvy kulturních a sportovních akcí ve městě atd....

b/ sledování regionálního tisku – zprávy z činnosti složek PČR, MP, ze záchranné stanice,

c/ neformální kontakty pracovníků OSPOD s trenéry a vedoucími zájmových dětských útvarů

Způsob přijímání a zpracování informací SPODem o ohroženém dítěti:

od daného subjektu písemně, telefonicky či osobně.

1/ prohlédnutí databáze SPODu (program Agendio), zdali je již evidováno, není-li, hledáme v registru obyvatel, sběr národností – vytvoření pomocného hrubého osobního záznamu.

2/ ověření prvotní informace z jiných zdrojů / lékař, škola, širší okolí – založení spisu Om, Nom, SPOD.

3/ osobní šetření k nezletilému, k rodičům, skládat objektivnější obraz o skutečnosti, v níž se dítě nachází nebo kterou způsobuje.

4/ vyhodnocení, zda jde o nezletilého dle §6, zák. č.359/1999 Sb., v případě, že ano následuje podrobné vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny a založení IPOD.

6/ kontrola situace dítěte v čase, další způsoby řešení.

7B

Orgán sociálně-právní ochrany v rámci preventivních aktivit spolupracuje s dalšími fyzickými osobami, právníckými osobami a orgány veřejné moci, zejména s orgány územní samosprávy, pověřenými osobami, poskytovateli sociálních služeb, zástupci škol a školských zařízení, Policií České republiky, Probační a mediační službou, soudem, státním zastupitelstvím, poskytovateli zdravotnických služeb, případně dalšími fyzickými osobami, právníckými osobami a orgány veřejné moci zúčastněnými na péči o ohrožené děti podle místních potřeb a podmínek. Všechny uvedené subjekty mohou jako formu spolupráce v rámci výše uvedeného zvolit tým pro děti a mládež

Komise SPOD byla na základě Usnesení Rady města k 01.04.2022 zrušena.

Spolupracující orgány a organizace

Středisko výchovné péče – Ambulantní oddělení Příbram

Poskytuje poradenské a terapeutické služby dětem, dospívajícím a jejich rodinám, kde hrozí riziko poruch chování nebo ohrožení jejich sociálního vývoje negativními sociálními jevy
Školní 129, 261 01 Příbram VIII

Tel.: 318 632 266

E-mail: svppribram@svppribram.cz

Pedagogicko - psychologická poradna Středočeského kraje – Příbram

Pomáhá řešit výchovné a výukové problémy dětí předškolního, školního a adolescentního věku (dětí a mládež zpravidla ve věku od 3 do 19 let).

Pod Šachtami 294, Příbram I

Tel: 318 624 085; 318 627 758, mobil: 733 640 081

E-mail: ppppb@volny.cz

www.pppstredoceska.cz

Farní charita Příbram

Pomoc s řešením tíživé sociální situace: péče o domácnost, hospodaření s finančními prostředky, výchova dětí, vzdělávání apod.

Jiráskovy sady 240, Příbram I

Tel: 318 635 050, mobil: 777 942 520

E-mail: info@charita-pribram.cz

www.charita-pribram.cz

Ponton NZDM Bedna (Klub, Terén)

Poskytuje sociální nízkoprahové služby a tvoří vzdělávací programy pro děti, mládež a rodiny v těžké sociální situaci. Usiluje o sociální začlenění a pozitivní změnu způsobu života dětí a mládeže.

Budovatelů 116, Příbram VIII.

Tel: 608 936 116

E-mail: zelena@ponton.cz

<https://ponton.cz/projekty/bedna/o-projektu/>

Pavučina

Klub aktivit pro teenagery 12 – 17 let

Jana Drdy 494, Příbram VII

Tel.: 775 323 910

E-mail: pavucina@centrumpribram.cz

www.pavucinapribram.cz

Centrum adiktologických služeb, Magdaléna o.p.s.

Odborná pomoc v oblasti prevence a léčby závislosti na návykových látkách

Žežická 193, Příbram VII

Tel.: 318 622 010, mobil: 737 391 214, 605 311 146

E-mail: teren.pb@magdalena-ops.cz

www.magdalena-ops.eu

Středisko Výchovné péče Orlíček Přední Chlum o.p.s.

Přední Chlum 23, 262 56 Milešov

Mobil: 702 062 681 (ředitelka), 702 062 685 (sociální pracovnice)

E-mail: orlicekpřednichlum@seznam.cz

www.orlicekpřednichlum.cz

Centrum psychologicko-sociálního poradenství Středočeského kraje pracoviště Příbram

Provázení a pomoc v náročných životních situacích

Žižkova 489, 261 01 Příbram II

Tel.: 318 622 571

E-mail: poradnapb@volny.cz

www.poradnapb.hmw.cz

Centrum sociálních a zdravotních služeb města Příbram

Sociální poradna

Odborné sociální poradenství v oblasti zadluženosti a akutní krize

Nám. T. G. Masaryka 1, Příbram I

Tel.: 318 498 281-2

E-mail: poradna@centrumpribram.cz

www.centrumpribram.cz

Městská policie Příbram

nám. T. G. M. 121, Příbram I

Tel.: 318 624 245; 318 625 136

E-mail: jaroslava.vodickova@pribram.eu

www.pribram.eu

Probační a mediační služba ČR

U Nemocnice 89, Příbram I

www.pmscr.cz

Okresní soud v Příbrami

Milínská 167, Příbram III

Tel. 318 650 111

www.justice.cz

Centrum zdravotních a sociálních služeb města Příbram

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi

U Kasáren 5, Příbram IV

tel.: 778 751 172

www.centrumpribram.cz

Linka pro rodinu a školu

- telefonická krizová pomoc, psychologickou a sociálně-právní pomoc, podpora konstruktivní spolupráce s úřady

- nonstop a zdarma, s pověřením k výkonu SPOD

Tel.: 116 000

www.linkaprorodinuaskolu.cz

9A

PŘI JEDNÁNÍ S KLIENTEM DODRŽUJE ORGÁN SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY ZÁKLADNÍ PRINCIPY VÝKONU SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY, ZEJMÉNA

- respektuje individuální přístup ke všem klientům,
- vychází z individuálních potřeb každého klienta,
- podporuje samostatnost klientů,
- uplatňuje individuální přístup k potřebám každého klienta,
- motivuje k péči o děti,
- posiluje sociální začleňování klientů,
- důsledně dodržuje lidská práva a základní svobody,
- podporuje kontakt s přirozeným sociálním prostředím,
- informuje klienta o postupech používaných při výkonu sociálně – právní ochrany

Pracovníci orgánu SPOD dodržují základní principy práce s klientem:

- respektuje jedinečnost každého člověka bez ohledu na jeho původ, etnickou příslušnost, rasu či barvu pleti, mateřský jazyk, věk, pohlaví, rodinný stav, zdravotní stav, sexuální orientaci, ekonomickou situaci, náboženské a politické přesvědčení a bez ohledu na to, jak se podílí na životě celé společnosti,
- respektuje právo každého jedince na seberealizaci v takové míře, aby současně nedocházelo k omezení stejného práva druhých osob,
- pomáhá klientům svými znalostmi, dovednostmi a zkušenostmi při jejich rozvoji a při řešení konfliktů,
- dává přednost profesionální odpovědnosti před svými soukromými zájmy,
- podporuje své klienty k vědomí vlastní odpovědnosti,
- jedná tak, aby chránil důstojnost a lidská práva svých klientů,
- pomáhá se stejným úsilím a bez jakékoliv formy diskriminace všem klientům,
- zaměřuje se na silné stránky jednotlivců, a tak podporuje jejich zmocnění,
- chrání klientovo právo na soukromí a důvěrnost jeho sdělení. Data a informace požaduje s ohledem na potřebnost při zajištění služeb, které mají být klientovi poskytnuty a informuje ho o jejich potřebnosti a použití,
- podporuje klienty při využívání všech služeb a dávek sociálního zabezpečení, na které mají nárok, a to nejen od instituce, ve které jsou zaměstnáni, ale i ostatních příslušných zdrojů, poučí klienty o povinnostech, které vyplývají z takto poskytnutých služeb a dávek. Podporuje klienta při řešení problémů týkajících se dalších sfér jeho života,
- podporuje klienty při hledání možností jejich zapojení do procesu řešení jejich problémů,
- je si vědom svých odborných a profesních omezení. Pokud s klientem nemůže sám pracovat, předá mu informace o dalších formách pomoci,
- jedná s klienty s účastí, empatií a péčí,

- dbá na to, aby dítě mělo možnost vyjádřit svůj názor, aby mělo informace o všech závažných věcech týkajících se jeho osoby,
- před umístěním dítěte mimo rodinu uspořádá případovou konferenci,
- jedná s klienty přiměřeným jazykem a projevem tak, aby pochopili obsah sdělovaných informací,
- respektuje znalosti a zkušenosti svých kolegů a ostatních odborných pracovníků. Vyhledává a rozšiřuje spolupráci s nimi a tím zvyšuje kvalitu poskytovaných sociálních služeb,
- respektuje rozdíly v názorech a praktické činnosti kolegů a ostatních odborných a dobrovolných pracovníků. Kritické připomínky k nim vyjadřuje na vhodném místě vhodným způsobem.

Pracovníci orgánu SPOD dodržují základní principy oblasti sociálně-právní ochrany dětí:

- hájí nejlepší zájmy dítěte,
- přispívá k vytvoření podmínek pro zdárný fyzický, duševní, duchovní a sociální rozvoj dítěte,
- snaží se předejít a odklonit jakoukoli formu týrání, zneužívání a zanedbávání dítěte,
- ctí rodinu jako základní, přirozené a nezastupitelné prostředí pro plný a harmonický rozvoj osobnosti dítěte,
- respektuje práva a povinnosti rodičů vůči dítěti, podporuje jejich odpovědnost za výchovu a vývoj dítěte,
- podporuje rodiče k tomu, aby mohlo dítě vyrůstat ve svém přirozeném prostředí,
- snaží se zamezit oddělení dítěte od rodičů či osob odpovědných za jeho výchovu, pokud to není v přímém rozporu s jeho nejlepšími zájmy,
- pomáhat dítěti v návratu do jeho přirozeného prostředí nebo náhradního rodinného prostředí, pokud bylo dítě umístěno mimo svou rodinu,
- podporovat pravidelný účelný kontakt s oběma rodiči, není-li to v přímém rozporu s nejlepším zájmem dítěte,
- ctít právo dítěte sdělit svůj názor a přání a pomáhat jej v rámci možností uskutečnit,
- ctít právo dítěte na soukromí.

Pracovníci orgánu SPOD dodržují základní principy práce s nezletilým

- vysvětlit, jakou roli má pracovník v kontaktu s rodinou,
- způsob jednání na neformálním místě bez přítomnosti rodičů, ve školní instituci s vědomím vedení školy, v ostatních prostředích s vědomím rodičů (škola, park, družina apod.),
- jednání neformální mluvou i v případě jednání a oddělení SPOD,
- volba slovníku a obsahu sdělených informací dle věku a vyspělosti dítěte,
- důvěrnost sdělených informací, mlčenlivost.

Zdroj: Etický kodex sociálních pracovníků, Zákon o sociálně-právní ochraně dětí

OSPOD Příbram má nastaven jednotný systém vyhodnocování všech případů, které jsou zařazeny do základní evidence dle § 54 zákona o SPOD a dle Směrnice MPSV č.j.:2013/26780-21 o stanovení rozsahu evidence dětí a obsahu spisové dokumentace vedené orgány SPOD.

Koordinátor případu provede nejprve počáteční/základní vyhodnocení případu, jehož závěrem je konstatování, že aktuálně JE/NENÍ založen důvod pro zpracování vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny včetně tvorby individuálního plánu ochrany dítěte, z důvodu zjištění ohrožení na životě, zdraví, bezpečí a příznivém vývoji dle § 6 zák. o SPOD (zejm. s ohledem na četnost a intenzitu) ve spojení s § 9a a § 10 zák. o SPOD, odst. 3, písm. c). Tento závěr je vždy poznamenán do spisové dokumentace dítěte.

Na případy řešené orgánem SPOD je třeba nahlížet v souladu s ustanovením § 9a ZSPOD – nastane-li situace, která ohrožuje řádnou výchovu a příznivý vývoj dítěte, kterou rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte nemohou nebo nejsou schopni sami řešit, je nezbytné přijmout na ochranu dítěte a k poskytnutí pomoci rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte potřebná opatření SPOD. Opatření SPOD musí být zvolena tak, aby na sebe navazovala a vzájemně se ovlivňovala. Při výkonu a realizaci mají přednost ta, která zabezpečí řádnou výchovu a příznivý vývoj v jeho rodinném prostředí příp. náhradním rodinném prostředí.

Obecné principy vyhodnocování:

- je zaměřeno na nejlepší zájem dítěte (nikoliv jednoho z rodičů apod.)
- odvíjí se od stadia vývoje daného dítěte
- je orientováno na prostředí, ve kterém dítě dosud vyrůstalo
- bere v úvahu kulturní, náboženské a etnické zázemí dítěte
- zahrnuje dítě, rodiče i širší rodinu
- zaměřuje se na silné stránky dané rodiny a objasňuje stávající obtíže
- pracuje na mezioborové úrovni, spolupracuje s úřady, nevládními neziskovými organizacemi, zdravotníky, školou apod.
- jedná se o proces, nikoli o jednorázový úkon
- probíhá paralelně s dalšími službami a podporou pro rodinu a dítě
- je založeno na důkazech získaných terénní prací, nikoli pouze na zprostředkovaných informacích

Koordinátor případu může poskytovat sociální pomoc v podobě podpůrných opatření, která mohou přispět ke stabilizaci situace, která ohrožuje řádnou výchovu a příznivý vývoj dítěte, a současně musí platit, že rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte ji nemohou nebo nejsou schopni sami řešit. Tato sociální pomoc je považována především za preventivní a poradenskou činnost orgánu SPOD (dle § 10, odst. 1 a 3 ZSPOD) předcházející situacím, kdy je třeba přiznat dítěti zvláštní ochranu ve smyslu kategorie ohrožených dětí dle § 6 ZSPOD včetně podrobného vyhodnocení a tvorby IPOD.

Poskytování sociální pomoci v podobě podpůrných opatření je výrazem naplnění práva dětí žádat orgán SPOD o pomoc při ochraně svých práv a také výrazem naplnění práva rodičů na pomoc při řešení výchovných nebo jiných problémů souvisejících s péčí o dítě včetně poradenství (zejm. o výchově, vzdělávání, nárocích na výživné či jiné sociální dávky, o návrzích k soudu apod.), ale i zprostředkování konkrétní pomoci či služby.

Sociální pracovník má možnost, pokud je nepříznivá sociální situace v takové intenzitě, že zásadním způsobem neohrožuje řádnou výchovu a příznivý vývoj a sociální pomoc byla

poskytnuta jen v „odpovídajícím“ rozsahu, nezavést případ do rejstříku Om, ale toliko do evidence rejstříku SPOD.

Pokud jsou zjištěny koordinátorem případu skutečnosti nasvědčující ohrožení dítěte na životě, zdraví, bezpečí, příznivém vývoji nebo jeho práv, tzn. je třeba dítěti přiznat zvláštní ochranu, je přistoupeno k vyhodnocování případu a zpracování individuálního plánu ochrany dítěte. Jedná se o výraz sociální ochrany a kontroly při řešení obtížné sociální situace, na níž klienti buď nemají „náhled“, nebo jej sice mají, avšak vzhledem k závažnosti okolností zákon o SPOD vyžaduje postupovat cestou veřejnoprávní ochrany a kontroly.

OSPOD Příbram používá jednotné formuláře: Úvodní vyhodnocení potřeb dítěte, Podrobné vyhodnocení situace dítěte, Individuální plán ochrany dítěte, Aktualizace vyhodnocení.

Formuláře vyhodnocení zaznamenávají ohrožení dítěte, rizika, potřeby a ochranné činitele, které jsou významné při tvorbě a sestavení jednotlivých cílů v rámci individuálního plánu ochrany dítěte. Sociální pracovníci OSPOD znají podstatu a způsob využívání tohoto specifického nástroje sociální práce s ohroženým dítětem a jeho rodinou. V rámci souhrnné analýzy je kladen důraz na posouzení míry ohrožení práv a individuálních zájmů konkrétního dítěte s nutností vyznačit výsledek analýzy do příslušného formuláře.

Koordinátor případu zpracovává individuální plán ochrany dítěte (dále jen IPOD) s ohledem na priority dítěte a rodiny. IPOD je průběžně přehodnocován a následně uzavírán. Procesu plánování se aktivně účastní nejenom koordinátor případu, ale zejména klienti (děti, rodiče, pokud nejsou neúnosným rizikem), osoby pečující a další odborníci a specializované služby zapojené do řešení případu. Koordinátor případu zodpovídá za písemné zpracování individuálního plánu ochrany dítěte. Výchozím podkladem jeho tvorby je vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny včetně souhrnné analýzy. Pro tvorbu plánu je velmi důležité, aby koordinátor případu zjistil a zaznamenal přání dítěte a přání rodičů příp. osob pečujících.

Koordinátor případu zodpovídá za to, že sestavovaný plán bude plánem dítěte a jeho rodiny, není to plán sociálního pracovníka – plán není cílový stav, ale jde o nástroj sociální práce s dítětem a jeho rodinou. Plánování (tvorba IPOD) je proces. O plánování se vede písemná dokumentace, která je součástí spisové dokumentace Om. Formulář vyhodnocování a IPOD je součástí PC programu Marbes Agendio, v rámci, kterého je vedena elektronická podoba spisu. S plánem jsou prokazatelně seznamováni rodiče, děti (dle věku), pečující osoby, další osoby, které se na IPOD podílejí a spolupracují na naplnění cílů. IPOD je ověřen také podpisem koordinátora případu.

IPOD je nástroj pro „nastartování“ motivace klientů. Jsou v něm zahrnuta pomáhající a podporující opatření (v případě motivovaných klientů, kteří si uvědomují možné důsledky a usilují o změnu), nebo opatření kontrolní příp. represivní (v příp. nemotivovaných a nespolupracujících klientů). Koordinátor případu by měl pracovat i s tzv. záložním plánem (opatření, která budou přijata, příp. mohou být přijata, pokud dojde k nějaké závažné změně či zhoršení situace). Koordinátor případu IPOD vypracovává od počátku doby poskytování SPO, nejpozději do 1 měsíce od zařazení dítěte do základní evidence Om. Neznamená to povinnost zpracovat v této lhůtě kompletní plán. Měl by mít však základní podobu vymezující známé příčiny ohrožení dítěte a stanovující opatření včetně časového harmonogramu, která jsou v dané fázi realizovatelná.

Koordinátor případu zpracovává k příslušnému datu aktualizaci vyhodnocení situace dítěte. Aktualizace odpovídá na to, zda-li realizovaná opatření přinesla změny a jsou-li tyto změny viditelné. Sledujeme, co je jiné/jinak, lepší/horší. Aktualizace umožňuje „hodnotit“ kvalitu sociální práce a efektivitu realizovaných opatření. Aktualizace vyhodnocení situace dítěte obsahuje závěr, který buď zakládá důvod pro zpracování dalšího IPOD, nebo je ukončeno poskytování sociálně-právní ochrany a případ je uzavřen. Důvody uzavření jsou písemně poznamenány do spisu Om. Následně je spis Om vyřazen ze základní evidence. Spisová dokumentace je uložena do specializované spisovny.

9B

Orgán sociálně-právní ochrany zajišťuje služby potřebné pro jednání s osobami se specifickými potřebami nebo má dojednanou spolupráci s fyzickými osobami a právníckými osobami, které tyto služby zajistí externě.

V případě jednání s klientem se specifickými potřebami umí pracovníci SPOD s těmito klienty jednat, případně zvolit kompetentní osobu, která jednání zprostředkuje. Jednání s veškerými klienty podléhá etickému kodexu a zákonu o sociálně-právní ochraně dětí.

Klient s handicapem omezujícím pohyb do schodů

Oddělení SPOD MěÚ Příbram se nachází v prvním patře budovy, v případě jednání s klientem, který nemá možnost se do patra dostat, je k dispozici jednací místnost tzv. „Povídárna“, která je v přízemí budovy s bezbariérovým přístupem, kde může jednání proběhnout.

Nevidomý klient

Nevidomý klient má možnost být doprovázen pracovníkem SPOD, jak po pracovišti, tak na spolupracující organizace a úřady. Další jednání dle etického kodexu.

Vzhledem k tomu, že přístup do kanceláří není bezbariérově zajištěn, je v přízemí budovy zřízena telefonní linka k přivolání pracovníka SPOD. Záležitost, s kterou klient přichází, bude projednána v Povídárně.

Neslyšící klient

S neslyšícím klientem mají pracovníci možnost komunikovat přes PC, nebo zavolat překladatelku do znakové řeči paní Fišerovou na tel. č. 603 570 340 z Centra pro neslyšící a nedoslýchavé pro Prahu a Středočeský kraj o.p.s.

Klient s mentální retardací

S mentálně retardovaným klientem pracovníci volí slovník a tempo řeči tak, aby klient dosáhl plného porozumění sdělovaného obsahu. Též může klient využít doprovod na úřady či spolupracující organizace.

Klient cizinec neovládající český jazyk

V případě, že pracovník ovládá cizí jazyk v dostatečné míře, komunikuje s klientem sám. V případě, že daný jazyk neovládá, ani na pracovišti není nikdo, kdo by mu asistoval, je možné se obrátit na cizinecké centrum, popř. jinou organizaci, na kterou je klient již navázán. OSPOD využívá překladatelských služeb v součinnosti s Centrem na podporu integrace cizinců pro Příbram. Komunikace probíhá s vedoucí centra Bc. Jitkou Marečkovou, DiS. na tel. č. 770 173 150.

Dítě a adolescent jako klient

Pracovníci jednají s dítětem individuálně dle jeho věku, vyspělosti a mentálních schopností.

Základní principy jednání s dítětem:

- vysvětlit, jakou roli má pracovník v kontaktu s rodinou
- způsob jednání na neformálním místě bez přítomnosti rodičů, ve školní instituci s vědomím vedení školy, v ostatních prostředích s vědomím rodičů (škola, park, družina apod.)
- jednání neformální mluvou i v případě jednání na oddělení SPOD
- volba slovníku a obsahu sdělených informací dle věku a vyspělosti dítěte

- důvěrnost sdělených informací

13A

Orgán sociálně-právní ochrany má zpracována pravidla pro podávání, vyřizování a evidenci stížností v podobě srozumitelné pro všechny klienty

Pravidla a postup pro vyřizování a evidenci stížností se řídí ustanovením § 175 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Městský úřad Příbram – Město Příbram má vypracovaný metodický pokyn, jehož obsahem jsou pravidla pro podávání, vyřizování a evidenci stížností.

Podání stížnosti:

Stížnost může být podána **ústně** do protokolu (záznamu), v **listinné podobě** na podatelnu, odbor, samostatné oddělení, organizační složku města a Městskou policii Příbram nebo **elektronicky** (e-mail na e-podatelna@pribram.eu, datová schránka úřadu [zebbrrqu](https://www.zebbrqu.cz)). Stížnosti přijímají všichni zaměstnanci úřadu po celou pracovní dobu, není-li dále stanoveno jinak. U stížnosti podané elektronicky se nepožaduje její podepsání zaručeným elektronickým podpisem. K anonymním stížnostem se nepřihlíží. Za anonymní se považuje stížnost, ve které není uvedeno jméno a úplná adresa stěžovatele bez ohledu na to, jakým způsobem byla podána.

Evidence stížnosti:

Stížnost je neprodleně zaevidována do spisové služby města Příbram. Veškeré stížnosti se předávají do sekretariátu tajemníka úřadu. U všech způsobů podání stížnosti platí, že uvede-li stěžovatel své jméno a totožnost a zároveň požádá o jejich utajení, nesmí být žádné údaje umožňující jeho identifikaci sděleny tomu, proti komu stížnost směřuje.

Vyřizování stížnosti:

Kompetentní pracovník, kterému stížnost náleží ji vyřizuje přímo. Odpověď adresovanou stěžovateli podepisuje vždy vedoucí oddělení. Lhůta pro prošetření a vyřízení stížností podle § 175 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád je 60 kalendářních dnů od doručení. Stížnost je vyřizována odborem, do jehož věcné působnosti svým obsahem spadá (příslušný odbor), tzn. stížnost vůči pracovníkům z oddělení SPOD je přidělována k řešení Odboru sociálních věcí a zdravotnictví. Stížnost je třeba vyřídit bez zbytečného odkladu, nejpozději ve lhůtě 60 dnů od jejího doručení městu. Stížnosti, směřující proti jednání, chování nebo postupu konkrétního zaměstnance, vyřizuje jeho přímý nadřízený. Při vyřizování stížnosti prošetří příslušný odbor všechny skutečnosti, požadavky a námítky uvedené ve stížnosti a ke všem se jednotlivě vyjádří. O stížnosti a jejím vyřízení je vedena samostatná spisová dokumentace. Vyrozměním stěžovatele se stížnost považuje za vyřízenou. Vyřízení stížnosti neznamena, že bylo stížnosti vyhověno, ale v případě státní správy jde o konstatování závěru o důvodnosti, nedůvodnosti příp. částečné důvodnosti stížnosti. Pokud je stížnost vyřešena jiným postupem, např. šetřením na místě, ústní dohodou atd., pak o tom sepíše OSPOD úřední záznam (protokol), jenž je dokladem o vyřízení stížnosti. Pokud není stěžovatel s vyřízením stížnosti spokojen, má možnost podat další stížnost nebo se obrátit na nadřízený správní orgán. Opakované stížnosti na výkon státní správy řeší nadřízený správní orgán, kterým je Krajský úřad Středočeského kraje. Podání lze učinit i vůči Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR příp. vůči Veřejnému ochránci.

13B

Orgán sociálně-právní ochrany informuje klienty a další osoby o možnosti podat stížnost, a to způsobem srozumitelným klientům a dalším osobám

- Stížnost je vyjádření nespokojenosti klienty s kvalitou nebo způsobem poskytování sociálně-právní ochrany.
- Právo podat stížnost nebo podnět je nezbytnou součástí ochrany práv klientů. O této možnosti jsou informováni prostřednictvím webové stránky a informační tabule visící na chodbě oddělení SPO.
- Podání stížnosti má zamezit opakování nežádoucí situace.
- Stížnosti jsou cenným zdrojem informací a napomáhají ke zlepšení práce v rámci sociálně-právní ochrany.
- Nikdo ze stěžovatelů nesmí mít obavy, že podání stížnosti nepříznivě ovlivní další spolupráci se sociálním pracovníkem.
-

Stížnost na výkon kolizního opatrovnictví

Opatrovnictví nemá řádné nebo mimořádné opravné prostředky, popř. přezkumné řízení. Lze na něj ale vztáhnout v určité míře úpravu stížností v § 175 správního řádu, neboť se jedná o obecný institut. Stížnost vždy vyřizuje ten správní úřad, který byl jmenován opatrovníkem. Určitý revizní charakter dle § 175 odst. 7 SŘ – přešetření způsobu vyřízení stížnosti krajským úřadem s ohledem na ustanovení § 58a zákona o SPOD – je přípustný.

Podání stížnosti

- Stížnost podává klient nebo oprávněná osoba, tzn. jakýkoli občan jednající v zájmu klienta (dále jen stěžovatel). Stěžovatel uvede jméno, příjmení a adresu uživatele, včetně popisu věci (předmět stížnosti). Tímto ustanovením není dotčena stížnost anonymní.
- Stěžovatel má možnost si svobodně zvolit zástupce, který ho bude při vyřizování stížnosti zastupovat.
- Stížnost se podává ústní formou do protokolu a písemnou formou, poplatky za doručení hradí stěžovatel sám. V případě, že stěžovatel odmítne protokol podepsat, zhotoví o tom pracovník písemný záznam, který přiloží k protokolu.
- S postupem podání a zpracování stížnosti jsou dobře obeznámeni všichni pracovníci oddělení sociálně-právní ochrany dětí.
- Stížnost lze zaslat písemně na adresu Město Příbram, Tyršova 108, Příbram I, 261 01 nebo elektronicky.
- Stížnost je možno podat ústně, písemně, v případě telefonického podání stížnosti vyžadujeme písemné potvrzení nebo následné ústní jednání.
- Přijímá se jakákoliv stížnost i anonymní, která je také zaevidována a řešena. Vulgární a hrubým způsobem urážející sdělení nebudou brána v potaz.
- Ústní stížnost je zaznamenávána písemně a tak, aby přesně odpovídala tomu, co jí chtěl stěžovatel říci.
- Stěžovatel při podání žádosti musí být informován o svém právu odvolat se proti vyřízení stížnosti.

- Každá stížnost je písemně evidovaná a vyřizovaná vedoucím odboru do 30 dnů, 60 dnů.

Postupy podávání a řešení stížností na činnost orgánu SPOD pro rodiče i pro dítě jsou umístěny na níže uvedeném odkaze, pod úsekem vybraných činností:

<https://pribram.eu/mestsky-urad/odbory-meu/odbor-socialnich-veci-a-zdravotnictvi/oddeleni-socialne-pravni-ochrany-deti.html>

Vyřizování námitek podjatosti v případech výkonu veřejnoprávní sociálně-právní ochrany dětí

Při posuzování námitek podjatosti vůči pracovníkům orgánu SPOD je brán zřetel především na ochranu zájmů a blaha dítěte, nikoliv na ochranu individuálních zájmů rodičů či jiných osob. Důvody podjatosti upravuje ustanovení § 14 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Při vyloučení konkrétního pracovníka oddělení SPOD ze všech úkonů prověřovaného případu není rozhodující, zda je či není podjatý, ale to, zda mohou o jeho nepodjatosti vzniknout důvodné pochybnosti. Takovou skutečností může být např. známost sociálního pracovníka s jedním z rodičů nebo naopak averze a osobní spory s jedním z rodičů, ale i skutečnost, že sociální pracovník bydlí ve stejném domě nebo se jinak mimopracovně stýká s rodinou, nad níž sociálně-právní ochranu vykonává, případně pokud je rodičem na sociálního pracovníka podáno trestní oznámení v souvislosti výkonem sociálně-právní ochrany.

Městský úřad Příbram vyřizuje námitky podjatosti dle § 14 správního řádu formou usnesení. Vedoucí Odboru sociálních věcí a zdravotnictví, který je kompetentní k vyřízení takové žádosti, pečlivě posuzuje, zda se spíše, než o námitku podjatosti nejedná o stížnost na nevhodné chování pracovníka či na nesprávný úřední postup, kdy by byl uplatněn přednostně postup k vyřizování stížností, viz výše. Písemné vyhotovení usnesení o tom, jak byla námitka podjatosti vyřízena, se doručí tomu, kdo námitku podal. Pokud má žadatel za to, že jeho žádost nebyla řádně vyřízena, může požádat o prošetření nadřízený správní orgán, kterým je Krajský úřad Středočeského kraje.

Vyřizování námitek podjatosti v případech výkonu kolizního opatrovnictví

Klienti OSPOD Příbram mají právo namítat podjatost sociálních pracovníků v soudním řízení, když nesouhlasí s ustanovením Okresního soudu v Příbrami kolizního opatrovníka dítěte či brojí proti tomu, aby konkrétní pracovník oddělení SPOD vystupoval jako zástupce opatrovníka dítěte.

Příslušný OSPOD je povolán řešit námitky podjatosti vůči konkrétnímu zaměstnanci, který je pověřen plněním úkolů OSPOD jako kolizního opatrovníka dítěte. Směřují-li výhrady či námitky účastníka řízení proti podjatosti OSPOD jako takového, je příslušný k posouzení těchto výhrad a k případnému rozhodnutí o změně kolizního opatrovníka dítěte výlučně soud. Soud může požádat OSPOD o součinnost, např. zodpovězením otázek položených ze strany soudu, sdělením stanoviska k obsahu podání apod.

Námitky jsou řešeny soudem v souladu se zákonem č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, nikoliv podle správního řádu. Účastník řízení může proti usnesení soudu o jmenování opatrovníka podat opravný prostředek. Pokud tak neučiní nebo odvolací soud odvolání zamítne, je interní záležitostí OSPOD, kterého ze svých pracovníků pověří, aby vystupoval v pozici zástupce kolizního opatrovníka. Případné námitky u soudu vůči pracovníkovi SPOD jsou pak již bezpředmětné. Soud neustanovuje kolizním opatrovníkem konkrétního pracovníka, ale věcně a místně příslušný orgán SPOD, kterým je dle § 17 zákona

č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, v platném znění, obecní úřad obce s rozšířenou působností (město Příbram).

Přílohy příslušné ke standardu č. 13:

- Příloha č. 10 – MP MěÚ Příbram č. 1-2005
- Příloha č. 11 – dodatek k MP MěÚ Příbram č. 1-2005
- Příloha č. 34 – Informační leták – vyřizování stížností pro dospělého a dětského klienta

14A

Orgán sociálně-právní ochrany zprostředkovává a doporučuje klientům služby jiných fyzických a právnických osob podle jejich potřeb, a to v souladu s cíli podpory stanovenými v individuálním plánu ochrany dítěte.

Orgány sociálně-právní ochrany dětí hrají klíčovou roli v systému péče o ohrožené děti a jejich rodiny. Toto postavení s sebou nese značnou míru odpovědnosti i náročnosti. V rámci své zákonem vymezené působnosti mohou orgány SPOD navrhovat a přijímat opatření v nejlepším zájmu dítěte a zároveň poskytovat či zprostředkovávat různé formy pomoci.

Pracovníci OSPOD usilují o systematickou, multidisciplinární spolupráci s dítětem a jeho rodinou, v jejímž rámci mohou naplňovat roli koordinátorů – nikoli pouze přímých vykonavatelů opatření a nositelů veškeré odpovědnosti. Opatření na ochranu dítěte a podporu rodiny, která selhává v některé ze svých funkcí, jsou součástí procesu týmové spolupráce. Tento přístup, za účasti dalších odborných služeb, umožňuje rozdělení odpovědnosti mezi více kompetentních subjektů. Koordinátor případu v rámci takto nastaveného systému práce společně s rodinou a odborníky zaměřenými na konkrétní problémy plánuje a realizuje opatření směřující k odstranění nebo alespoň zmírnění ohrožení dítěte. Výběr opatření se řídí nejlepším zájmem dítěte, jeho individuálními potřebami, rodinným kontextem a aktuálními odbornými poznatky. Vždy přitom musí být v souladu s cíli vymezenými v individuálním plánu ochrany dítěte. Tento přístup zároveň zahrnuje prvek zpětné vazby a určitou míru kontroly, která pomáhá předcházet zjednodušenému, černobílému či subjektivně zkreslenému pohledu na situaci.

Multidisciplinární přístup v oblasti sociálně-právní ochrany dětí je zakotven především v zákoně o SPOD. Hlavním hlediskem této ochrany je právo dítěte vyrůstat v rodinném prostředí a podpora rodičovství. Uvědomění si tohoto společného cíle a jeho naplňování tvoří základní předpoklad pro efektivní týmovou spolupráci. Pro dosažení tohoto cíle je klíčová motivace všech zúčastněných – nejen odborníků a spolupracujících institucí, ale i samotných rodičů

Pracovníci OSPOD Příbram spolupracují v zájmu podpory svých klientů s dalšími subjekty a společně s nimi vytvářejí specifické modely spolupráce. Tato spolupráce s fyzickými i právnickými osobami poskytujícími služby má zásadní vliv na proces stanovování cílů podpory a konkrétních kroků k jejich dosažení v rámci individuálních plánů ochrany ohrožených dětí.

OSPOD má přehled o dostupných odborných službách a disponuje kontakty na organizace, které je poskytují. Zároveň klienty aktivně motivuje k jejich využívání a snaží se svým klientům navrhovat řadu možností a služeb v našem regionu, které doplňují činnost oddělení SPOD. Koordinátoři jednotlivých případů jsou obeznámeni s činností těchto organizací, jejich kapacitními možnostmi i podmínkami, za nichž lze služby čerpat. Pracovníci jsou připraveni zkontaktovat klienta s příslušnou organizací a klienta, popřípadě doprovodit do zařízení a pomoci dohodnout spolupráci. Službu, kterou by nebylo možné zajistit v regionu, se pracovníci pokusí zajistit v jiném regionu. Všechny služby jsou voleny s ohledem na naplnění individuálního plánu ochrany dítěte. Intenzita služeb je volena s ohledem na možnosti klienta a únosnou míru, aby služby nebyly kontraproduktivní.

S vybranými organizacemi dochází k pravidelným schůzkám a vzájemnému předávání informací, které mají zkvalitnit pomoc klientům. V našem regionu jde především o střediska výchovné péče, Pedagogicko-psychologickou poradnu Středočeského kraje, Speciálně pedagogické centru, Farní charitu Příbram, Úřad práce Příbram, NZDM Bedna Příbram, Centrum psychologicko-sociálního poradenství Středočeského kraje pracoviště

Příbram, a Centrum sociálních a zdravotních služeb města Příbram (pracovníci sociálně aktivizační služby, azylového domu), APK.

Spolupráce OSPOD se sociálními službami nebo poradenskými službami primární prevence, jejichž cílovou skupinu tvoří rodiny s dětmi a nezletilé děti, zejména sociálně aktivizační službou pro rodiny s dětmi (dále jen SAS) se řídí metodickým pokynem KÚSK 1/2024. Základním pilířem zůstává navázání konkrétních forem spolupráce mezi OSPOD a SAS tak, aby byla spolupráce fungující s důrazem na ochranu oprávněných zájmů dítěte. Funkční se ukazují multidisciplinární setkávání s přizváním dalších aktérů v systému jako jsou základní školy nebo jiné podpůrné služby, které mohou rodinu na SAS také v rámci své kompetence včasné odkázat a zamezit tak prohloubení rizikových faktorů. První schůzka je realizována na OSPOD a dochází k navázání spolupráce – pracovník OSPOD se domluví s vedoucím služby, následně přichází pracovnice SAS a dochází k navázání ke spolupráci s rodinou. Rodičům je při prvním jednání na úřadě poskytováno základní poradenství ohledně možné spolupráce se SAS, poté je možné domluvit šetření v místě bydliště za účasti SAS. Spolupráce je též vhodná na podporu rodin v situaci odebrání dítěte mimo rodinu nebo dětí umístěných v náhradní rodinné péči (pěstounská péče). OSPOD telefonicky osloví SAS, zda má volnou kapacitu a domlouvá s klientem způsob kontaktu se SAS. OSPOD je buď iniciátorem domluvení termínu nebo pouze předá kontakt na SAS. Klient ze strany OSPOD dostává vysvětlení kompetencí SAS a OSPOD.

